

Wetsuitleg WIA, WAO/WAZ/oWajong en ZW

Arbeidsongeschiktheid / Ziekte en gebreken

Inhoud begrip ziekte of gebreken, aandachtspunten

Begrip arbeidsongeschiktheid

Arbeidsongeschiktheid in de zin van de WIA moet het rechtstreeks en medisch objectief vast te stellen gevolg zijn van ziekte, gebreken, zwangerschap of bevalling. (In het vervolg van deze instructie zullen zwangerschap en bevalling niet steeds apart genoemd worden). Ziekte en gebrek zijn aan elkaar gelijkgesteld; de 'ongeschiktheid te werken als gevolg van ziekte of gebrek' wordt opgevat als één geheel.

Vrijwilligheid

'Vrijwilligheid' (bijvoorbeeld in het geval van cosmetische operaties) is bij het bestaan van ziekte of gebrek geen aspect; het heeft voor het recht op uitkering geen beperkende of uitsluitende betekenis. Het opzettelijk veroorzaken van arbeidsongeschiktheid betekent ook niet, dat er daardoor geen sprake kan zijn van arbeidsongeschiktheid in de zin van de wet. In dit geval kent de wet wel een mogelijkheid om een maatregel op te leggen (zie [Maatregelen](#)).

Rechtstreeks en medisch objectief vast te stellen gevolg

De arbeidsongeschiktheid moet 'een rechtstreeks en medisch objectief vast te stellen gevolg van ziekte of gebrek' zijn. Dit wordt genoemd het 'medisch **'arbeidsongeschiktheids criterium'** (MAOC). We zullen dit begrip hier kort uitwerken.

Voor een meer volledig overzicht verwijzen we naar artikel 3 van het Schattingsbesluit en de toelichting daarop.

'Rechtstreeks en medisch objectief vast te stellen gevolg van ziekte of gebrek':

- **'Rechtstreeks'** impliceert dat beperkingen, als uitingen van ziekte, directe relevantie voor arbeid moeten hebben.
- **'Medisch'** impliceert het gebruik van geëigende en in de reguliere gezondheidszorg aanvaarde beoordelings- en onderzoeksmethoden.
- **'Vaststellen'** betekent met feiten onderbouwen; er kan dus een verschil in perceptie ontstaan met de betrokkene.
- **'Objectief'** houdt in: zoveel mogelijk vrij van emotie en vooronderstellingen, controleerbaar, vastgelegd, reproduceerbaar, consistent. Objectief heeft hier de betekenis van 'plausibel'.
- **'Als gevolg van'** betekent dat de verminderde geschiktheid een aannemelijke uiting van ziekte is, niet dat er persé een oorzaak voor de ziekte aanwijsbaar is.

Ziekte of gebreken

Ziekte of gebreken zijn stoornissen van het menselijk organisme die in principe kunnen leiden tot vermindering van de autonomie. Belanghebbenden uiten ziekte in de vorm van klachten die zowel op hun gezondheidsproblemen betrekking kunnen hebben, als op de achteruitgang die zij ervaren in de mogelijkheden om te functioneren.

De verzekeringsarts toetst het feitelijk bestaan van deze klachten en stelt bij zijn onderzoek vast of deze klachten aanleiding geven tot verminderde belastbaarheid in arbeid. De verzekeringsarts toetst zijn waarnemingen op hun onderlinge consistentie. Als de waarnemingen niet met elkaar in overeenstemming zijn, stelt de verzekeringsarts de betrokkene in de gelegenheid om zijn mening te geven. Er is sprake van consistentie, wanneer de verzekeringsarts er van overtuigd raakt dat zijn waarnemingen feiten zijn, en een logisch samenhangend geheel vormen van stoornissen in de lichamelijke of geestelijke structuur of functie, beperkingen in het dagelijks functioneren, en een handicap in arbeid.

Risicocategorieën

Er zullen meer protocollen komen voor de arbeidsongeschiktheidsbeoordeling. Daarbij is met name van belang of er bij de beoordeling sprake is van een bepaalde risicocategorie. Dat wordt vastgesteld aan de hand van de diagnose, de sector waarin iemand werkzaam

is of van individuele kenmerken. Als iemand behoort tot een bepaalde risicocategorie kan dat gevolgen hebben voor de beoordelingstijd, het hanteren van bepaalde onderzoekstechnieken of hulpmiddelen en het inschakelen van andere of meer deskundigheid. Zie protocollen risicoprofielen en beoordelingstechnieken PM.

Aandachtspunten voor verzekeringsarts

Zolang de protocollen en risicoprofielen, zoals genoemd onder Lijst met ziektes en Risicocategorieën nog niet voorhanden zijn maken we voor dit instructieonderdeel gebruik van de verdiepende teksten die horen bij de instructie Arbeidsongeschiktheid WAO/WAZ/Wajong.

[Aandachtspunten beoordeling verzekeringsarts](#)

Medisch beoordelen bij regres

Bij een ongeval of schade door derden kan mogelijk [regres](#) aan de orde zijn. De verzekeringsarts (VA) beoordeelt in eerste instantie of deze situatie mogelijk aan de orde is. Bij een herbeoordeling beoordeelt de VA opnieuw of de situatie nog aan de orde is. De VA legt de bevindingen vast in de medische rapportage.